Gemeente Amsterdam

Voorstel voor de stadsdeelcommissie vergadering van 25 maart 2025

Van	Janssen (D66)
Datum	18 februari 2025
Portefeuille	Jeugd & Onderwijs, Democratisering & Participatie
Agendapunt	Het Westelijke Amsterdamse Leerlingenraden Verbond

Onderwerp

Instemmen met het initiatiefvoorstel Het Westelijke Amsterdamse Leerlingenraden Verbond van het lid Janssen.

De stadsdeelcommissie van Amsterdam Nieuw-West besluit

1 In te stemmen met genoemd voorstel
2 Het dagelijks bestuur te verzoeken:
   1 Het Westelijke Amsterdamse Leerlingenraden Verbond te erkennen als gesprekspartner;
   2 Het Westelijke Amsterdamse Leerlingenraden Verbond te voorzien van ambtelijke ondersteuning om de financiële zeggenschap van leerlingenraden door te vertalen naar praktische en financiële haalbaarheid.

Wettelijke grondslag

Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022 (artikel 30)

Voorstel

Het vertrouwen van jonge Europeanen in de democratie staat er niet rooskleurig voor. Een onderzoek van de Bertelsmannstichting geeft aan dat slechts de helft van de Europese jonge stemgerechtigden (18 tot 30 jaar) vertrouwen heeft in de democratie [1]. Uit een ander onderzoek van vorig jaar blijkt zelfs dat een derde van de wereldwijde jeugd open staat voor een autoritair bewind [2]. Onderzoekers stellen dat de boodschap van reguliere partijen onaantrekkelijk is voor veel jongeren en dat dit ten grondslag ligt aan deze algehele zorgwekkende trend. Het schrille contrast tussen de razendsnelle informatievoorziening van tegenwoordig en de inherent langzame besluitvorming binnen de democratie speelt hier eveneens een prominente rol in [3].

Sam van der Staak, coördinator van de Europese tak van de IDEA, een internationale organisatie die zich inzet voor de democratie, wijdt het gedaalde vertrouwen ook aan het gebrek aan kansen die jongeren hebben. Volgens hem zorgen de vele crises die momenteel gaande zijn (de wooncrisis, inflatie, oorlog en klimaat) voor een deuk in het vertrouwen in de democratie. Hij vraagt zich ook af of partijen wel weten hoe de zorgen van jongeren aangepakt moet worden [3]. Uit een internationaal onderzoek blijkt verder dat de kennis van Nederlandse jongeren over democratie en

burgerschap achterloopt met vergelijkbare Europese landen [4]. Zo blijven burgerschapscompetenties van Nederlandse jongeren op veel punten achter bij die van andere landen. Op het gebied van politieke participatie scoren Nederlandse jongeren relatief laag. Hetzelfde geldt voor stemgedrag en deelname aan burgerschapsactiviteiten. Bovendien wordt op Nederlandse scholen relatief weinig aandacht besteedt aan politieke en maatschappelijke onderwerpen. Kortom, er is een inhaalslag nodig. Niet voor niets concludeert De Hongaarse onderzoeker Zselyke Csaky van het Centre for European Reform dat de politieke klasse veel beter moet luisteren naar de nieuwe generatie [3]. "Nu geven mensen op sociale media hun mening, maar daar verdwijnt die mening in een soort leegte. Er gebeurt niets mee. Dan groeit de frustratie." Precies hierom is volgens Van der Staak de democratie toe aan vernieuwing. Democratie moet immers aan blijven sluiten bij de tijd.

Met Het Westelijke Amsterdamse Leerlingenraden Verbond wordt gehoor gegeven aan deze zorgen. Dit initiatief bundelt alle leerlingenraden uit West en Nieuw-West tot een krachtig collectief met een direct bereik van ruim 10.000 leerlingen in Amsterdam en indirect duizenden leeftijdsgenoten. Kennisuitwisseling, verbinding en de toekomst van het onderwijs vormen de drie fundamenten waaruit het verbond zijn kracht put. Door samenwerking tussen de leerlingenraden te stimuleren, worden ervaringen gedeeld, standpunten versterkt en gezamenlijke initiatieven ontplooid. Dit zorgt niet alleen voor een krachtige stem richting onderwijsinstellingen en beleidsmakers, maar ook voor een hechte gemeenschap van betrokken en geïnformeerde leerlingen. Het Westelijke Amsterdamse Leerlingenraden Verbond staat daarmee symbool voor inspraak, innovatie en de voortdurende verbetering van het onderwijs in Amsterdam.

Het verbond komt een keer per kwartaal bij elkaar op telkens een andere middelbare school in West of Nieuw-West. Tijdens een vergadering werkt het verbond met een vergaderagenda dat door de leerlingenraders vastgesteld wordt. Kennisuitwisseling zal aan het begin centraal staan. Zo zijn er scholen, waaronder het Cartesius Lyceum en Comenius Lyceum Amsterdam, die jongerenrechtbanken hebben. Bij vele scholen bestaat dit concept nog niet maar is wel behoefte naar. Ook zijn er scholen met innovatieve leerlingenraden. Het Calandlyceum heeft bijvoorbeeld commissies rondom de leerlingenraad om leerlingenparticipatie te bevorderen. Dit is maar een greep uit de vele indrukwekkende projecten waar de deelnemende scholen zich mee bezighouden, die doorgegeven kunnen worden aan andere scholen.

Naast het uitwisselen van *best-practices* zal tijdens de vergaderingen ook nagedacht worden over (bewustwordings)campagnes, themabijeenkomsten voor leerlingen en hoe jongeren meer invloed kunnen uitoefenen op hun buurt. Aangezien leerlingenraden direct contact hebben met de beheerders van hun digitale leeromgeving (zoals Magister) kunnen boodschappen met één klik in *notime* gedeeld worden met 10.000 leerlingen. Verder zal er goed nagedacht worden over een efficiente bestuurlijke infrastructuur op scholen, bestaande uit leerlingenraden, leerlingenpanels en klassenvertegenwoordigers, zodat het verbond elk leerling kan bereiken.

Met een aantal leerlingenraden is besloten om de eerste bewustwordingscampagne te houden over studenten- en jongerenwoningen en de stadsdeelvoorrang in het bijzonder. De wooncrisis is namelijk een van de belangrijkste thema's onder jongeren [5]. Uit een rapport van de Amsterdamse Federatie van Corporatiewoningen blijkt dat slechts 16% van de jongeren uit Nieuw-West stadsdeelbinding heeft vastgelegd op Woningnet [6]. Met deze campagne, in samenwerking met Young Osdorp United, zal gewerkt worden om dit aandeel te verhogen. Verder liggen er nog meer

onderwerpen klaar die het verbond kan oppakken. Ze kunnen o.a. aan de slag gaan met strategieën om Amsterdam voor 2050 klimaatneutraal te krijgen, bijeenkomsten organiseren rondom polarisatie en ondernemerschap promoten. Dat laatste zal een terugkerend thema zijn in het kader van de toekomst van onderwijs. The New Wave Hub in Amsterdam Nieuw-West, een hub die vrouwen en meiden uit dit stadsdeel ondersteunt bij het ondernemerschap en het ontwikkelen van hun talenten, zal een waardevolle rol vervullen. Oprichter Fatimzahra Baba zet zich al 15 jaar in voor het versterken van de positie van vrouwen en meisjes en is hiermee van grote toegevoegde waarde voor het verbond.

Onderwijs rond bewegen en sport zal eveneens een prominent aandachtspunt zijn voor het verbond. Kinderen in Nieuw-West hebben namelijk meer dan gemiddeld overgewicht en dat houdt aan bij het ouder worden. Het aantal kinderen met obesitas ligt in dit stadseel hoger dan het stedelijke gemiddelde. Ook doen te veel jongeren niet aan sport als ze puberen [7]. Een aantal onderzoekers van het Amsterdam UMC zal daarom nauw samenwerken met het verbond als onderdeel van hun *Youth-Centered Participatory Action* project [8].

Een belangrijk streven van het verbond is financiële zeggenschap vergelijkbaar met die van RuutiBudjetti, een participatief budgetteringsmodel dat in 2013 werd ontwikkeld in Helsinki en dat zich richt op leerlingen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs [9]. Het idee is dat middelbare scholieren in West en Nieuw-West gezamenlijk op democratische wijze besluiten hoe er met geld wordt omgegaan en waaraan het uitgegeven wordt. De tijdlijn en strategie die het Youth Budget uit Helsinki hanteert zal grotendeels overgenomen worden door het verbond [10]. Het verbond streeft naar een jaarlijks budget van minimaal €100.000. Ambtelijke ondersteuning zal hierbij noodzakelijk zijn om plannen door te vertalen naar (financiële) haalbaarheid.

Het verbond fungeert overigens als een brug naar de doelgroep van de Jongerenadviescommissie (JAC) Nieuw-West. De JAC is dan ook het eerste aanspreekpunt voor het verbond bij politieke kwesties. De overgrote meerderheid van alle scholen in West en Nieuw-West hebben zich al aangesloten bij het verbond (d.w.z. dat er leerlingenraad coördinatoren en leerlingenraders deel uitmaken van de online community van het verbond). Aangezien er nog gesprekken gaande zijn met de overige scholen uit deze twee stadsdelen is de verwachting dat meer scholen zich zullen aansluiten.

Deelnemende Scholen Nieuw-West	**Deelnemende Scholen West**
Lumion	Huygens College
De Nieuwe Internationale School Esprit (DENISE)	Marcanti College
Calvijn College	Cartesius Lyceum
Hervormd Lyceum West	Het 4e Gymnasium
Yuverta vmbo Amsterdam West	Iedersland College
Mundus College	
Comenius Lyceum Amsterdam	
Kolom praktijkcollege Het Plein	
Calandlyceum	

[1] https://www.bertelsmann-stiftung.de/fileadmin/files/BSt/Publikationen/GrauePublikationen/NextGermany_08lay.pdf

[2] https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/e6cd5a09-cd19-4587-aa06-368d3fc78917/open-society-barometer-can-democracy-deliver-20230911.pdf

[3] https://nos.nl/nieuwsuur/video/2523192-derde-van-jongeren-vindt-dictator-geen-probleem

[4] https://www.iccsnederland.nl/wp-content/uploads/2023/11/Daas-ea-2023-Burgerschap-in-Beeld.-Burgerschapscompetenties-en-burgerschapsonderwijs-in-vergelijkend-perspectief.pdf

[5] https://nationalejeugdstrategie.nl/de-10-thema-s/

[6] https://nieuw-west.notubiz.nl/document/15125225/1/Jonge+woningzoekenden+in+Nieuw-West+%282%29?connection_type=1&connection_id=9064846

[7] https://www.samennieuw-west.nl/wp-content/uploads/2023/09/Analyse-opgaven-Nieuw-West-voorbereiding-Masterplan-januari-2022.pdf

[8] https://www.yopa-project.eu

[9] https://europegoeslocal.eu/good-practice-short/ruuti-participation-framework-for-young-people-of-helsinki/

[10] https://nuorten.hel.fi/en/take-part-and-make-a-difference/youth-budget/